

KRZYSZTOF GRUSZECKI

**PRAWO
OCHRONY
ŚRODOWISKA**

KOMENTARZ

2. WYDANIE

a Wolters Kluwer business

PRAWO
OCHRONY
ŚRODOWISKA

W SERII

KOMENTARZE

UKAZAŁY SIĘ:

KODEKS POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNEGO

KOMENTARZ

GRZEGORZ ŁASZCZYCA, CZESŁAW MARTYSZ, ANDRZEJ MATAN

PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

KOMENTARZ

MAŁGORZATA STACHOWIAK, JAROSŁAW JERZYKOWSKI,

WŁODZIMIERZ DZIERŻANOWSKI

KODEKS KARNY. CZĘŚĆ OGÓLNA

KOMENTARZ

REDAKCJA ANDRZEJ ZOLL

KODEKS WYKROCZEŃ

KOMENTARZ

REDAKCJA MAREK MOZGAWA

KODEKS PRACY

KOMENTARZ

KAZIMIERZ JAŚKOWSKI, ELIZA MANIEWSKA

USTAWA O FUNDACJACH

KOMENTARZ

HENRYK CIOCH, ANDRZEJ KIDYBA

KRZYSZTOF GRUSZECKI

PRAWO OCHRONY ŚRODOWISKA

KOMENTARZ

2. WYDANIE

LEX

a Wolters Kluwer business

Warszawa 2008

Stan prawny na 1 maja 2008 r.

Wydawca:
Anna Hara

Redakcja:
Wojciech Łysek

Skład, łamanie:
Studio Q

© Copyright by
Wolters Kluwer Polska sp. z o.o., 2008

ISBN: 978-83-7601-120-2

2. wydanie

Wydane przez:
Wolters Kluwer Polska sp. z o.o.

Redakcja Książek
01-231 Warszawa, ul. Płocka 5a
tel. (022) 535 80 00
31-156 Kraków, ul. Zacisze 7
tel. (012) 630 46 00
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl
Księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Wykaz skrótów	9
Wprowadzenie	11
Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska	17
Tytuł I. Przepisy ogólne.....	19
Dział I. Zakres obowiązywania ustawy	19
Dział II. Definicje i zasady ogólne.....	23
Dział III. Polityka ekologiczna oraz programy ochrony środowiska	51
Dział IV. Informacje o środowisku.....	59
Rozdział 1. Dostęp do informacji.....	59
Rozdział 2. Państwowy monitoring środowiska oraz rozpowszechnianie informacji o środowisku	92
Dział V. Udział społeczeństwa w postępowaniu w sprawie ochrony środowiska	107
Dział VI. Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko	139
Rozdział 1. Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji planów i programów	139
Rozdział 2. Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć.....	151
Rozdział 3. Postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko.....	210
Dział VII. Ochrona środowiska w zagospodarowaniu przestrzennym i przy realizacji inwestycji	219
Dział VIII. Edukacja ekologiczna, badania z zakresu ochrony środowiska oraz reklama.....	234

Tytuł II. Ochrona zasobów środowiska	238
Dział I. Przepisy ogólne	238
Dział II. Ochrona powietrza	242
Dział III. Ochrona wód.....	263
Dział IV. Ochrona powierzchni ziemi	268
Dział V. Ochrona przed hałasem	274
Dział VI. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi.....	295
Dział VII. Ochrona kopalin	299
Dział VIII. Ochrona zwierząt oraz roślin.....	300
Dział IX. Ograniczanie sposobu korzystania z nieruchomości	
w związku z ochroną środowiska	303
Rozdział 1. Przepisy ogólne.....	303
Rozdział 2. Ograniczenia związane z ochroną zasobów środowiska	305
Rozdział 3. Obszary ograniczonego użytkowania.....	315
Rozdział 4. Strefy przemysłowe	320
Tytuł III. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniom.....	328
Dział I. Przepisy ogólne	328
Dział II. Instalacje, urządzenia, substancje oraz produkty	332
Rozdział 1. Instalacje i urządzenia.....	332
Rozdział 2. Substancje.....	361
Rozdział 3. Produkty	373
Dział III. Drogi, linie kolejowe, linie tramwajowe, lotniska	
oraz porty.....	380
Dział IV. Pozwolenia na wprowadzanie do środowiska	
substancji lub energii	389
Rozdział 1. Przepisy ogólne.....	389
Rozdział 2. Wydawanie pozwoleń	396
Rozdział 3. Wygaśnięcie, cofnięcie i ograniczenie	
pozwolenia	415
Rozdział 4. Pozwolenia zintegrowane.....	434
Rozdział 5. Pozwolenia na wprowadzanie gazów	
lub pyłów do powietrza	461
Rozdział 6. (<i>uchylony</i>)	474
Rozdział 7. (<i>uchylony</i>)	474
Dział IVa. Krajowy Rejestr Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń.....	474
Dział V. Przeglądy ekologiczne.....	481

Tytuł IV. Poważne awarie	489
Dział I. Przepisy ogólne	489
Dział II. Instrumenty prawne służące przeciwdziałaniu poważnej awarii przemysłowej	497
Rozdział 1. Przepisy ogólne	497
Rozdział 2. Obowiązki prowadzącego zakład stwarzający zagrożenie wystąpienia awarii przemysłowej	499
Rozdział 3. Obowiązki organów administracji związane z awarią przemysłową	519
Dział III. Współpraca międzynarodowa	526
Tytuł V. Środki finansowo-prawne	530
Dział I. Przepisy ogólne	530
Dział II. Opłaty za korzystanie ze środowiska	560
Rozdział 1. Wnoszenie opłat	560
Rozdział 2. Stawki opłat za korzystanie ze środowiska	574
Rozdział 3. Opłaty podwyższone	577
Rozdział 4. Przepisy szczególne dotyczące opłat za pobór wody, wprowadzanie ścieków i za składowanie odpadów	585
Dział III. Administracyjne kary pieniężne	595
Rozdział 1. Postępowanie w sprawie wymierzenia kary	595
Rozdział 2. Wysokość kar	625
Rozdział 3. Przepisy szczególne dotyczące kar za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, wprowadzanie ścieków oraz emisję hałasu	629
Dział IV. Odraczanie, zmniejszanie oraz umarzanie podwyższonej opłaty za korzystanie ze środowiska oraz administracyjnych kar pieniężnych	633
Tytuł VI. Odpowiedzialność w ochronie środowiska	659
Dział I. Odpowiedzialność cywilna	659
Dział II. Odpowiedzialność karna	669
Dział III. Odpowiedzialność administracyjna	699
Tytuł VII. Organy administracji oraz instytucje ochrony środowiska	749

Dział I. Organy administracji do spraw ochrony środowiska	749
Dział II. Instytucje ochrony środowiska.....	769
Rozdział 1. Przepisy ogólne.....	769
Rozdział 2. Państwowa Rada Ochrony Środowiska.....	770
Rozdział 3. Komisje do spraw ocen oddziaływania na środowisko	773
Rozdział 4. Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej	778
Tytuł VIII. Programy dostosowawcze	849
Dział I. Przepisy ogólne.....	849
Dział II. Ustalenie treści programu dostosowawczego	853
Dział III. Komisja negocjacyjna	866
Dział IV. Skutki prawne wszczęcia postępowania negocjacyjnego oraz ustalenia programu dostosowawczego.....	868
Tytuł IX. Przepis końcowy.....	871
Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska	873
Bibliografia	1113
Skorowidz.....	1121

Wykaz skrótów

- Dz. U.** – Dziennik Ustaw
Dz. Urz. UE – Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej
Dz. Urz. WE – Dziennik Urzędowy Wspólnot Europejskich
k.c. – ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.),
k.k. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.)
k.p.a. – ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.)
k.p.c. – ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.)
k.p.w. – ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. Nr 106, poz. 1148 z późn. zm.)
k.w. – ustawa z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (tekst jedn.: Dz. U. z 2007 r. Nr 109, poz. 756 z późn. zm.)
Lex – System Informacji Prawnej Lex
M.P. – Monitor Polski
NP – Nowe Prawo
NSA – Naczelny Sąd Administracyjny
ONSA – Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego
OSA – Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych
OSNC – Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
OSP – Orzecznictwo Sądów Polskich
OSS – Orzecznictwo w Sprawach Samorządowych
OTK – Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego
PiP – Państwo i Prawo

PS	– Przegład Sądowy
SN	– Sąd Najwyższy
TK	– Trybunał Konstytucyjny
UE	– Unia Europejska
WE	– Wspólnota Europejska
WSA	– Wojewódzki Sąd Administracyjny

Wprowadzenie

I. Kształtowanie się ochrony środowiska w Polsce

Człowiek jest jednym z elementów środowiska przyrodniczego, dlatego zawsze w mniejszym lub większym stopniu był on uzależniony od warunków, w których przychodziło mu żyć. Z tego też powodu od samego początku powstawania poszczególnych społeczeństw były podejmowane działania, które mogły mieć wpływ na stan środowiska naturalnego.

Początkowo motywy działań podejmowanych w tym zakresie były bardzo zróżnicowane (W. Szafer, *Ochrona przyrodniczego środowiska człowieka*, Warszawa 1976, s. 13 i n.) – poczynając od pobudek religijnych (np. święte drzewa), przez względy o charakterze gospodarczym (ochrona niektórych gatunków zwierząt), a na bezpieczeństwie państwa kończąc (np. utrzymywanie przez pierwszych Piastów nienaruszonych puszczy na granicach zachodnich).

Polska ma w tym zakresie poważne osiągnięcia, a liczba regulacji prawnych wpływających na ochronę środowiska jest imponująca. Już Bolesław Chrobry zajmował się tą dziedziną, obejmując ochroną bobry. Następne rozwiązania ograniczające korzystanie z poszczególnych elementów znalazły się w Statutach wareskich Władysława Jagiełły z 1423 r., w których objęto ochroną dziki, łosie, jelenie (szerzej J. Boć, K. Nowacki, E. Samborska-Boć, *Ochrona środowiska*, Wrocław 2002, s. 16). Innym przykładem tego typu regulacji mogą być Statuty litewskie Zygmunta I Starego z 1525 r. wprowadzające ochronę zębora w Puszczy Białowieskiej (W. Radecki, *Zarys dziejów prawnej ochrony przyrody i środowiska w Polsce*, Kraków 1990).

Upadek państwowości nie przerwał rozwoju polskiej myśli dotyczącej ochrony środowiska. Wzrost liczby problemów związanych z rozwojem cywilizacyjnym spowodował, że spojrzenie na tę problematykę stało się nawet szersze i bardziej racjonalne. Najlepszym dowodem jest ustawa z dnia 19 lipca 1869 r.